

УДК 339.1(477)

Шиндировський І. М.,

igor_muk@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-5632-7163,

Researcher ID: F-8521-2019,

к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПРОВАДЖЕННЯ

***Анотація.** В умовах ринкової економіки торговельне підприємництво набуває пріоритетного значення, оскільки ефективне функціонування цього сектора економіки позитивно впливає на зниження соціальної напруги в суспільстві. У статті розглянуто сутність та особливості торговельного підприємництва, охарактеризовано його функціональну структуру. Подано склад видів діяльності, які відносяться до торговельного підприємництва. Встановлено, що деякі питання щодо сучасної структури торговельного підприємництва, особливостей здійснення окремих видів такої діяльності є дискусійними. Торговельне підприємництво визначено як господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг. Визначено підходи до віднесення окремих видів господарської діяльності до конкретних секцій і груп Державного класифікатора видів економічної діяльності. Досліджується нормативно-правове регулювання торговельної діяльності. Сформульовані вимоги та рекомендації щодо організації окремих видів торговельної діяльності суб'єктів господарювання в сфері оптової та роздрібної торгівлі. Розглянуто особливості організації діяльності посередників. Досліджуються проблеми комерційної взаємодії окремих видів посередників з постачальниками і покупцями товарів. Обґрунтовано, що торговельне підприємництво являє собою господарську діяльність, що здійснюється у сфері товарного обігу. Державний класифікатор видів економічної діяльності в Україні основні види існуючих форм торговельного підприємництва об'єднав у секцію G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів". Функціональна структура сфери обігу включає оптову торгівлю та роздрібну торгівлю. За результатами дослідження визначено основні напрями щодо змісту та перспектив розвитку торговельного підприємництва.*

Ключові слова: агент, брокер, оптова торгівля, роздрібна торгівля, торговельне підприємництво, посередництво.

Shyndyrovskiy I. M.,

igor_muk@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-5632-7163,

Researcher ID: F-8521-2019,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Trade and Logistics, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

TRADE ENTREPRENEURSHIP AND PECULIARITIES OF ITS IMPLEMENTATION

***Abstract.** In a market economy, trade entrepreneurship becomes a priority, as the effective functioning of this sector of the economy has a positive effect on reducing social tensions in society. The article considers the essence and features of trade entrepreneurship, describes its functional structure. The composition of activities related to trade entrepreneurship is studied. It is determined that some questions concerning the modern structure of trade entrepreneurship, peculiarities of implementation of separate kinds of such activity, are debatable. Trade entrepreneurship is defined as economic activity carried out by economic entities in the field of trade, aimed at the sale of industrial-technical and consumer products, as well as ancillary activities that ensure their sales through the provision of appropriate services. Approaches to assigning certain types of economic activity to specific sections and groups of the State Classifier of Economic Activities are determined. The normative-legal regulation of trade activity is investigated. Requirements and recommendations for the organization of certain types of trade activities of economic entities in the field of wholesale and retail trade are formulated. Features of the organization of intermediaries activities are considered. The problems of commercial interaction of certain types of intermediaries with suppliers and buyers of goods are investigated. It is substantiated that trade entrepreneurship is an economic activity carried out in the field of trade. The State Classifier of Economic Activities in Ukraine has combined the main types of existing forms*

of trade entrepreneurship in Section G “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”. The functional structure of the sphere of circulation includes wholesale and retail trade. According to the results of the research, the essence and prospects for trade entrepreneurship development are determined.

Key words: agent, broker, wholesale trade, retail trade, trade entrepreneurship, mediation.

JEL Classification: D21, L81, O24, M21

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-10>

Постановка проблеми. Торгове підприємство безпосередньо пов'язане з конкретними споживачами, їх попитом, поведінкою на ринку. В сучасних умовах споживачі озброїлися технологіями, що дозволяють завжди залишатися на зв'язку і забезпечують більші можливості, ніж раніше. Відповідно, суб'єкти торговельного підприємництва повинні радикально змінити власні методи та поводити себе більш мобільно і мінливо.

В умовах ринкової економіки торговельне підприємство набуває пріоритетного значення, оскільки ефективне функціонування цього сектора економіки позитивно впливає на зниження соціальної напруги в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання змісту та класифікації торговельного підприємництва досліджено в роботах вітчизняних вчених Апопія В. [8], Башнянина Г., Бланка І. та інших. Проте деякі питання щодо сучасної структури торговельного підприємництва, особливостей здійснення окремих видів такої діяльності є дискусійними. Вони потребують уточнення і подальшого розвитку.

Постановка завдання. Незважаючи на глибокі дослідження в цій сфері, потребують подальшого опрацювання проблеми змістовного наповнення поняття торговельного підприємництва, дослідження його нормативно-правового регулювання.

З погляду на зазначене вище основною метою статті є окреслення суб'єктного складу торговельного підприємництва, дослідження нормативно-правового регулювання провадження окремих видів його діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Торговельне підприємство – це господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг.

Основою торговельного підприємства, його первинною ланкою є торговельне підприємство – самостійний господарюючий суб'єкт, що створений з метою закупівлі, реалізації, зберігання товарів, надання різного роду супутніх послуг у цілях

задоволення потреб ринку, окремих споживачів та отримання прибутку.

В даний час галузева модель торгівлі перетворена у функціональну. Це означає, що до сфери торгівлі належать такі її функціональні складові, як оптова торгівля та роздрібна торгівля. Такий функціональний склад торгівлі характерний, по суті, для всіх розвинених країн ринкової орієнтації.

Державний класифікатор видів економічної діяльності в Україні (КВЕД) основні види існуючих форм торговельного підприємництва об'єднав у секцію G “Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів”. Структура сфери обігу згідно з такою класифікацією подана в табл. 1.

До секції G відноситься оптова та роздрібна торгівля (тобто продаж без перероблення) будь-якими видами товарів і надання допоміжних послуг, пов'язаних із торгівлею товарами. Також до цієї секції включено ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів.

Продаж без перероблення включає допоміжні операції в торгівлі, такі як сортування, калібрування, збирання (комплектування) товарів, змішування (наприклад, піску), розлив у пляшки (з попереднім миттям пляшок або без їх миття), фасування, поділ та перефасування для продажу меншими партіями, зберігання (у т.ч. заморожування та охолодження).

Розділ “Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт” включає всі види діяльності (крім виробництва та надання в оренду), які пов'язані з автомобілями й мотоциклами. До нього не включено роздрібну торгівлю моторним паливом, мастильними матеріалами та охолоджуючими рідинами, надання в оренду автомобілів або мотоциклів. Такі види діяльності віднесені до інших розділів КВЕД.

Діяльність суб'єктів господарювання у розділі “Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами” пов'язана з перепродажем (продажем без перероблення) нових або уживаних товарів роздрібним торговцям, підприємствам й організаціям або іншим оптовикам, діяльністю агентів чи посередників з купівлі товарів від імені подібних осіб або продажу товарів подібним особам і суб'єктам господарювання.

Структура “Оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів та мотоциклів” [5]

Розділ	Групи
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	Торгівля автотранспортними засобами
	Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів
	Торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів
	Торгівля мотоциклами, деталями та приладдям до них, технічне обслуговування і ремонт мотоциклів
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	Оптова торгівля за винагороду чи на основі контракту
	Оптова торгівля сільськогосподарською сировиною та живими тваринами
	Оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
	Оптова торгівля товарами господарського призначення
	Оптова торгівля інформаційним і комунікаційним устаткуванням
	Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням
	Інші види спеціалізованої оптової торгівлі
Неспеціалізована оптова торгівля	
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами в спеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля паливом
	Роздрібна торгівля інформаційним і комунікаційним устаткуванням у спеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля іншими товарами господарського призначення в спеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля товарами культурного призначення та товарами для відпочинку в спеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля іншими товарами в спеціалізованих магазинах
	Роздрібна торгівля з лотків і на ринках
	Роздрібна торгівля поза магазинами

Основними типами підприємств у сфері оптової торгівлі є оптові торговельні підприємства, тобто оптовики, які отримують право власності на товари, які вони продають, а саме: оптові торговці або біржовики, промислові дистриб'ютори (підприємства оптової торгівлі, що спеціалізуються на продажу промислових товарів), експортери, імпортери, закупівельні організації, філії та офіси з продажу (крім магазинів роздрібної торгівлі), які утримуються підприємствами добувної промисловості (окремо від заводів і шахт) для збуту власної продукції і функції яких не обмежені прийманням замовлень, що виконуються шляхом прямого відвантаження товарів із заводів або шахт.

До інших типів підприємств оптової торгівлі відносять торгових посередників і товарних брокерів, комісіонерів, заготівельників і кооперативні

організації, які здійснюють збут сільськогосподарської продукції.

Відповідно до чинного законодавства комерційне посередництво (агентська діяльність) трактується як підприємницька діяльність, що полягає в наданні комерційним агентом послуг суб'єктам господарювання при здійсненні ними господарської діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта, якого він представляє [1].

За агентським договором одна сторона (комерційний агент) зобов'язується надати послуги другій стороні (суб'єкту, якого представляє агент) в укладенні угод чи сприяти їх укладенню (надання фактичних послуг) від імені цього суб'єкта і за його рахунок.

Повірені, брокери та деякі інші посередники працюють за договорами доручення.

За договором доручення одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, вчинений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя [2].

У договорі доручення або у виданій на підставі договору довіреності мають бути чітко визначені юридичні дії, які належить вчинити повіреному. Дії, які належить вчинити повіреному, мають бути правомірними, конкретними та здійсненими.

Брокери – це особи, які забезпечують взаємодію продавця і покупця при укладенні угод, не претендуючи на здобуття права власності на них. За свої послуги отримують комісійну винагороду у відсотках від суми угоди.

Біржові брокери – це фізичні особи, які зареєстровані на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і подання здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі [3].

Біржові операції дозволяється здійснювати тільки членам біржі або брокерам – громадянам, зареєстрованим на біржі відповідно до її статуту [1].

Обслуговування клієнтів брокером проводиться згідно з укладеним між ними договором-дорученням. Згідно з договором-дорученням довіритель доручає, а брокер зобов'язується від імені і за рахунок довірителя здійснити маркетинговий пошук та оформлення необхідної документації (укладення біржових контрактів) з метою купівлі (продажу) або обміну конкретного товару [7, с. 103]. В ньому визначаються предмет та порядок виконання договору-доручення, гарантії, умови розрахунків, порядок здійснення зв'язку між сторонами, обов'язки та відповідальність сторін.

Комісіонери – це посередники, що отримують доручення від комітента здійснити операцію купівлі-продажу з третім контрагентом.

З комітентом комісіонер укладає договір комісії. За договором комісії одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента [1].

Угода укладається від імені комісіонера, але за рахунок комітента. Посередником комісіонер є тільки для комітента. Для третього контрагента комісіонер буде стороною контракту купівлі-продажу (продавцем – при продажі, покупцем – при покупці товару) [9, 92].

Консигнатори – це посередники, які організують продаж товару, отримуючи його від виробника на умовах консигнації.

Консигнація – це умова продажу товарів через консигнаційні склади посередника, коли право власності на товар, що надійшов на склад посередника, залишається за постачальником до моменту продажу товару споживачеві.

Договір консигнації визначає обов'язок консигнатора зберігання товару, термін консигнації

(реалізації) товарів, обов'язок консигнатора застрахувати товар, що зберігається на складі, терміни платежів тощо.

Найбільш поширеними незалежними оптовими торговельними підприємствами є дилери і дистриб'ютори. В основі їх взаємодії з постачальниками і покупцями товарів лежить договір постачання, за яким одна сторона – постачальник – зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні – покупцеві – товар (товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму.

Дилери – це гуртові посередники, які здійснюють операції від свого імені та за свій рахунок. Товар купується ними згідно з договором поставки. Отже, дилер стає власником продукції після повної оплати поставки. Співпраця між виробником і дилером припиняється після виконання всіх умов згідно з договором поставки. Проте взаємовідносини між виробниками і дилерами останнім часом набувають різноманітних форм, що пояснюється бажанням виробників формувати вертикальні канали розподілу.

Дистриб'ютори – це гуртові посередники, які виконують свої операції від імені виробника та за свій рахунок. Як правило, виробник надає дистриб'ютору право торгувати своєю продукцією на певній території і протягом певного періоду. Дистриб'ютор купує право продажу продукції згідно з договором. Дистриб'ютор може діяти від власного імені. В цьому випадку в межах договору на надання права продажу укладається договір поставки.

Оптові торговці зазвичай за власний рахунок виконують допоміжні операції, зокрема збирання (компонування), сортування великих партій товарів, поділ і перефасування товарів меншими партіями (наприклад, фармацевтичних товарів), зберігання, охолодження, доставку й установаження товарів, акції для своїх споживачів, дизайн етикеток тощо.

Розділ “Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами” не включає:

- оптову торгівлю автомобілями, житловими автофургонами та мотоциклами;
- оптову торгівлю деталями та приладдям для автотранспортних засобів;
- надання в оренду та прокат товарів;
- фасування твердих товарів і розлив у ємності рідких або газоподібних товарів, у т.ч. їх змішування та очищення (фільтрування) для інших осіб.

Такі види діяльності віднесені до інших секцій і розділів.

Діяльність суб'єктів господарювання у розділі “Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами” пов'язана з перепродажем (продажем без перероблення) нових або уживаних товарів для особистого споживання або домашнього користування переважно населенню в магазинах, торгових центрах, наметах, кіосках, компаніями поштового замовлення, вуличними торговцями, споживчими кооперативами,

компаніями, що спеціалізуються на організації аукціонів тощо. Більшість підприємств роздрібною торгівлі отримують право власності на товари, які вони продають, однак деякі з них виступають як агенти та від імені замовника здійснюють продаж товарів на умовах консигнації або комісії.

Не відносять до цього розділу:

- продаж фермерами власно вирощеної сільгосппродукції;
- продаж товарів власного виробництва, які класифікують у межах виробничого процесу;
- продаж автотранспортних засобів, мотоциклів і деталей до них;
- торгівлю зерном, рудами, сировою нафтою, промисловими хімікатами, залізом і сталлю, а також промисловими машинами й устаткуванням;
- продаж готової їжі та напоїв для споживання в приміщеннях або “на винос”;
- надання в оренду товарів особистого вжитку переважно населенню.

До недавнього часу офіційна статистика разом із показниками діяльності внутрішньої торгівлі подавала результати діяльності суб'єктів господарювання в сфері ресторанного господарства, яке в нашій країні офіційно почали так називати з 2004 року, коли з метою гармонізації чинних нормативних документів до вимог законодавства Європейського Союзу цим терміном було замінено термін “громадське харчування”. У сучасній термінології під терміном “ресторанне господарство” розуміють “вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності щодо надання послуг із задоволення потреб споживачів у харчуванні з організацією дозвілля або без нього” [4].

Згідно з КВЕД ресторанне господарство відноситься до розділу 56 “Діяльність із забезпечення стравами та напоями” секції I “Тимчасове розміщення й організація харчування”. Цей розділ включає діяльність з обслуговування їжею та напоями за умови, що їжу та напої споживають на місці у традиційних ресторанах, ресторанах самообслуговування або швидкого обслуговування, що працюють як постійно, так і тимчасово, з наданням місць для сидіння або без їх надання.

Діяльність закладів ресторанного господарства частково відноситься до секції G “Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів” у тій частині, яка передбачає здійснення торгівлі харчовими продуктами невідчуженого виробництва, які не є готовими стравами, стравами, не призначеними для негайного споживання на місці.

Щодо здійснення торговельної діяльності законодавство визначає ряд вимог, основні з яких полягають у наступному.

Торговельне приміщення господарюючого суб'єкта обладнується згідно санітарних норм, а технічний стан приміщення (місця), будівлі та устаткування – згідно вимог нормативно-правових актів щодо зберігання, виробництва та продажу відповідних товарів, а також охорони праці, здоров'я та навколишнього природного середовища, протипожежної безпеки [6].

На фасаді торговельного приміщення суб'єкта господарювання має бути вивіска із зазначенням найменування господарюючого суб'єкта і власника або уповноваженого ним органу. Біля входу до цього приміщення на видному місці розміщується інформація про режим роботи.

На видному та доступному місці має бути обладнаний “Куточок покупця”, в якому розміщуються інформація про найменування власника або уповноваженого ним органу, адреси і номери телефонів органів, що забезпечують захист прав споживачів.

Суб'єкт господарювання самостійно вирішує питання забезпечення торговельних приміщень (місць) обладнанням (холодильним, підйомно-транспортним, ваговимірвальним тощо), реєстраторами розрахункових операцій відповідно до нормативно-правових актів.

Якщо підприємство роздрібною торгівлі при розрахунках з покупцями використовує засоби виміральної техніки, то вони повинні бути у справному стані, мати повірочне тавро та проходити періодичну перевірку в установленому законодавством порядку.

Особливості продажу та обміну певних видів товарів здійснюються згідно з установленими правилами і нормами.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний забезпечити наявність у працівників, що здійснюють продаж продовольчих товарів, особистих медичних книжок установленого зразка, організацію і своєчасність проходження ними медичних оглядів та контроль за допуском їх до роботи за наявності необхідного медичного висновку [6].

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Торговельне підприємство являє собою господарську діяльність, що здійснюється у сфері товарного обігу. Державний класифікатор видів економічної діяльності в Україні (КВЕД) основні види існуючих форм торговельного підприємництва об'єднав у секцію G “Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів”. Функціональна структура сфери обігу включає оптову торгівлю та роздрібну торгівлю. Особливості здійснення окремих видів торговельної діяльності регламентуються низкою законодавчих та нормативних актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України в редакції від 16.10.2020. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Цивільний кодекс України в редакції від 16.10.2020. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
3. Про товарну біржу : Закон України від 6 листопада 2014 р. № 1956-XII. URL: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1956-12.
4. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: ДСТУ 4281:2004. Офіційний сайт законодавчої бази ДНАОП. URL:

https://dnaop.com/html/34057/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_4281_2004.

5. Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010 в редакції від 24.02.2020. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.zakon4.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10.

6. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів. Постанова Кабінету Міністрів України № 833-2006-п, редакція від 13.03.2019. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF>.

7. Антонюк Я. М. Комерційна діяльність : навч. посіб. / Я. М. Антонюк, І. М. Шиндировський. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 332 с.

8. Апопій В. В. Основи підприємництва [Текст] : навч. посібник / В. В. Апопій, С. А. Серeda, Н. О. Шутовська. – Львів : Новий світ-2000, 2013. – 323 с.

9. Дунська А. Р. Торгові посередники в зовнішньоекономічній діяльності: проблеми визначення та класифікації / А. Р. Дунська // Екон. вісн. Нац. техн. ун-ту України “КІП” : зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 9. – С. 89-95.

REFERENCES

1. Hospodars'kyj kodeks Ukrainy v redaktsii vid 16.10.2020. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi Rady Ukrainy, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Tsyvil'nyj kodeks Ukrainy v redaktsii vid 16.10.2020. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi Rady Ukrainy, available at: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15.

3. Pro tovarnu birzhu : Zakon Ukrainy vid 6 lystopada 2014 r. № 1956-KhII, available at: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1956-12.

4. Zaklady restorannoho hospodarstva. Klasyfikatsiia: DSTU 4281:2004. Ofitsijnyj sajt zakonodavchoi bazy DNAOP, available at: https://dnaop.com/html/34057/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_4281_2004.

5. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diial'nosti: ДК 009:2010 v redaktsii vid 24.02.2020. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi Rady Ukrainy, available at: www.zakon4.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10.

6. Pro zatverdzhennia Poriadku provadzhennia torhovel'noi diial'nosti ta pravyl torhovel'noho obsluhovuvannia na rynku spozhyvchykh tovariv. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 833-2006-p, redaktsiia vid 13.03.2019. Ofitsijnyj sajt Verkhovnoi Rady Ukrainy, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF>.

7. Antoniuk, Ya. M. and Shyndyrov's'kyj, I. M. (2011), Komertsijna diial'nist' : navch. posib., Mahnoliia 2006, L'viv, 332 s.

8. Apopij, V. V. Sereda, S. A. and Shutovs'ka, N. O. (2013), Osnovy pidpriemnytstva [Tekst] : navch. posibnyk, Novyj svit-2000, L'viv, 323 s.

9. Duns'ka, A. R. (2012), Torhovi poserednyky v zovnishn'oekonomichnij diial'nosti: problemy vyznachennia ta klasyfikatsii, *Ekon. visn. Nats. tekhn. un-tu Ukrainy “KPI”* : zb. nauk. pr., vyp. 9, s. 89-95.

Стаття надійшла до редакції 04 грудня 2020 р.